

Utbildningsinspektion i Kavelbrogymnasiet

Gymnasieskola

Inledning

Verksamheten i Kavelbrogymnasiet har granskats och besökts den 16-18 april 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns på Skolinspektionens webbplats, www.skolinspektionen.se (Tillsyn, Regelbunden tillsyn).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen vilket framgår av Skolinspektionens beslut. Skolinspektionen följer också upp effekterna av inspektionen vid nästkommande inspektion.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Kavelbrogymnasiet, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

I Kavelbrogymnasiet intervjuades rektorerna och biträdande rektorn, elever, lärare och övrig personal. Inspektörerna besökte även lektioner i samtliga program och årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i skolan utgör underlag för bedömningen.

Rektorerna har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Kavelbrogymnasiet	Antal elever
Gymnasieskola	920

Källa: Skolans rektor

Utbildningen vid skolan omfattar åtta nationella program: Barn- och fritidsprogrammet (BF) med inriktningarna fritid samt pedagogisk och social verksamhet, Byggprogrammet (BP) med inriktningarna husbyggnad, måleri samt den lokala in-

riktningen golvteknik, Elprogrammet (EC) med inriktningarna elteknik, automation och elektronik, Energiprogrammet (EN) med inriktningen VVS- och kylteknik, Fordonsprogrammet (FP) med inriktningarna personbilsteknik och transport, Hantverksprogrammet (HV) med de lokala inriktningarna frisör samt mode och kläder, Hotell- och restaurangprogrammet (HR) med inriktningarna restaurang och måltidsservice samt hotell, Teknikprogrammet (TE) med den lokala inriktningen datorteknik. Vid skolan finns också två specialutformade program: Ledarskapsprogrammet samt Teknik – Produktionsprogrammet. Om inget annat sägs är inriktningen nationell. Vid Kavelbrogymnasiet är det sex elever som inom befintliga program får sin huvudsakliga utbildning i karaktärsämnen som lärlingar genom utökad arbetsplatsförlagd utbildning (APU).

Dessutom har Kavelbrogymnasiet det individuella program (IV) som först och främst förbereder elever för studier på ett nationellt eller specialutformat program.

Vidare finns gymnasiesärskolan med utbildning inom tre nationella program: Handels- och administrationsprogrammet, Hotell- och restaurangprogrammet samt Industriprogrammet. Inom gymnasiesärskolan finns också yrkesträning och verksamhetsträning. Verksamheten vid gymnasiesärskolan behandlas i en för särskolan särskild rapport.

Verksamheten vid Kavelbrogymnasiet bedrivs huvudsakligen inom skolans lokaler i östra delen av centralorten Skövde. Hantverksprogrammet och Teknikprogrammet är dock lokaliserade i en annan lokal cirka 500 meter väster om skolan och Fordonsprogrammet finns i andra lokaler cirka 4,5 km norr om skolan.

Skolans lärare är organiserade i ämnesövergripande arbetslag för varje program men har också en tillhörighet i sin ämnesgrupp. Av organisatoriska skäl finns det också lärare som undervisar i flera program.

Vid Kavelbrogymnasiet studerar ungdomar från 19 olika kommuner. Huvuddelen, cirka 60 procent, kommer från Skövde kommun men även kommunerna Falköping, Hjo och Tidaholm är väl representerade bland skolans elever. Skolan har relativt få elever med annat modersmål än svenska.

Helhetsbedömning

Inspektörerna bedömer att eleverna vid Kavelbrogymnasiet ges goda förutsättningar att nå de nationella målen för utbildningen. Inspektörerna möter ett öppet och vänligt klimat såväl elever emellan som mellan elever och lärare. Lektionsbesök visar att eleverna har arbetsro och är engagerade i sitt skolarbete. Skolan bedriver ett aktivt arbete för att samverka med arbetslivet vilket bland annat resulterar i att eleverna har tillgång till i de flesta fall väl fungerande arbetsplatsförlagd utbildning (APU). De läromedel som används håller god kvalitet och eleverna har tillgång till fungerande bibliotek och datorer. Måluppfyllelsen är i så gott som samtliga program i nivå med eller bättre än riket.

Inspektörernas uppfattning är dock att skolan brister på några områden som påverkar elevernas rättssäkerhet och kvaliteten i deras utbildning. Exempelvis har skolan bristande rutiner vid förandet av betygskatalog. Skolan erbjuder inte valbara kurser i den utsträckning som eleverna har rätt till och elevernas möjligheter att

göra individuella val i utbildningen är begränsade vilket inte är förenligt med gällande bestämmelser. Vidare finns det vid skolan utbildningar som omfattar mer än 2 500 poäng.

Lärarna följer överlag upp varje elevs kunskapsresultat och ger kontinuerligt information om elevens utvecklingsbehov och framgångar i studierna. Vidare använder de nationellt fastställda prov som ett hjälpmedel för att betygsättningen ska bli likvärdig. Dock behöver skolan förbättra sina rutiner för att säkerställa en rättvis och likvärdig betygsättning.

Inspektörerna är av uppfattningen att skolan skulle kunna nå en än högre måluppfyllelse genom att bättre följa upp skolans samlade resultat och använda det som utgångspunkt i sitt, i många avseenden, väl utvecklade kvalitetsarbete. Kvalitetsredovisningen uppfyller förordningens krav men behöver förbättras med avseende på hur skolans samlade kunskapsresultat redovisas och tydligare redovisning av utvärderingar och analyser av resultaten.

Skolan har i huvudsak väl fungerande rutiner för att identifiera och ge särskilt stöd till elever som är i behov av sådant. Rutinerna är väl förankrade hos skolans personal. Elever som är i behov av särskilda stödinsatser har också åtgärdsprogram. Åtgärdsprogrammen varierar dock i form och kvalitet och skolan måste säkerställa att de svarar upp mot författningarnas krav.

Kavelbrogymnasiet bedriver ett aktivt arbete för att främja människors lika värde och för att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Värdegrundsarbetet för hela skolan är ännu inte planlagt och systematiskt i hela skolan men det pågår ett arbete för att så ska bli fallet. Skolans likabehandlingsplan är väl känd och förankrad hos såväl skolläda, lärare, elever som övrig personal men innehållet uppfyller inte till fullo lagens krav på en sådan plan.

Kunskapssynen och synen på lärandet i skolan speglar huvudsakligen dem som uttrycks i läroplanen och inspektörerna ser flera goda exempel där lärarna samarbetar ämnesövergripande för att färga in ämnen och också ge eleverna överblick och sammanhang. I detta avseende finns dock variationer i skolan beroende på program, lärare och ämne. Vidare utgår i de flesta fall undervisningen från elevers olika behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande men det finns även här variationer. Beroende på program, lärare och ämne finns det också skillnader i elevernas kunskap om såväl läroplanens som programmets och kursplanernas mål och följaktligen också i vilket inflytande eleverna har på arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen. Vid Kavelbrogymnasiet finns i huvudsak väl fungerande klassråd och programråd men inget fungerande elevråd för skolan. Elever som inspektörerna talat med framhåller att man genom skolans geografiska och organisatoriska indelning i program inte tycker att man har behov av att utöva inflytande utanför programmet. Flertalet lärare som intervjuats beskriver också att skolans organisation har en utpräglad stark programkultur och att den gemensamma skolkulturen är förhållandevis svag. Inspektionen visar att det vid Kavelbrogymnasiet finns skillnader i hur långt de olika programmen kommit i olika avseenden när det gäller att nå de nationella målen för skolan. Det finns vid skolan också andra förbättringsområden där rektorens ledning av den pedagogiska verksamheten blir avgörande för hur skolan kommer att utvecklas. Rektorerna vid Kavelbrogymnasiet

4 (19)

är väl förtrogna med verksamheten och har utbildning och den insikt som krävs för uppgiften.

Brister som måste åtgärdas

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas:

- Det finns åtgärdsprogram som inte uppfyller gymnasieförordningens krav (8 kap. 1a § gymnasieförordningen).
- Skolans likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Fordonsprogrammet med den nationella inriktningen transport omfattar mer än 2 500 poäng (5 kap. 4c § skollagen och bilaga 2 till skollagen samt 1 kap. 2 § och 5 kap. 21 § gymnasieförordningen).
- Skolan erbjuder inte valbara kurser i enlighet med bestämmelserna (5 kap. 17 § gymnasieförordningen och Skolverkets föreskrifter och allmänna råd om kurser i gymnasieskolans nationella program SKOLFS 2000:1).
- Skolan erbjuder inte individuella val i enlighet med bestämmelserna (5 kap. 18 § gymnasieförordningen samt 5 kap. 4 § skollagen och bilaga 2 till skollagen).
- Skolan gör inte en systematisk utvärdering av kunskapsresultaten i förhållande till de nationella målen (1 kap. 6 § gymnasieförordningen samt avsnitten 1.2 och 2.6 läroplanen för de frivilliga skolformerna, Lpf 94).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Skolan bör förbättra sina rutiner för att säkerställa en rättvis och likvärdig betygssättning.
- Kavelbrogymnasiet bör se till att betygskatalogen förs på ett mer rättssäkert sätt.
- Skolan bör bättre arbeta för att öka elevernas kännedom om de nationella målen för utbildningen och för att öka elevernas ansvar och inflytande över sin utbildning och sin skola.
- Skolan bör öka sina ansträngningar för att eleverna i högre utsträckning ska få tillgång till lärare som är utbildade för den undervisning de bedriver.
- Skolan bör förbättra arbetet med kvalitetsredovisningen.

Bedömningar

Nedan redovisas inspektionens bedömningar utifrån en fyrgradig kvalitetsskala enligt följande:

- *Mycket god kvalitet* innebär att styrdokumentens mål och krav väl uppfylls.
- *God kvalitet* innebär att styrdokumentens mål och krav i huvudsak uppfylls.
- *Mindre god kvalitet* innebär att styrdokumentens mål och krav endast delvis uppfylls.
- *Ej godtagbar kvalitet* innebar en avsevärd avvikelse från styrdokumentens mål och krav.

1 KUNSKAPER

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens mål, programmålen och kursplanernas mål.

Tabell 1: Jämförelse mellan genomsnittliga betygspoäng m.m. för åren 2005–2007 för gymnasieelever vid Kavelbrogymnasiet i förhållande till riket.

År	Betygspoäng		Andel elever med högskolebehörighet (procent)		Andel elever i nationella program med slutbetyg efter fyra år (procent)	
	Kavelbrogymnasiet	Riket	Kavelbrogymnasiet	Riket	Kavelbrogymnasiet	Riket
2005	12,5	14,0	93	89	74	76
2006	13,0	14,0	90	89	85	76
2007	13,0	14,0	91	90	82	76

Källa: Skolverkets officiella statistik

Tabell 2: Betygsresultat för år 2007 för ett antal program vid Kavelbrogymnasiet i förhållande till riket. Motsvarande jämförelse av betygsresultat för skolans övriga program är inte möjlig då dessa inte finns redovisade i Skolverkets officiella statistik.

Pro-gram	Betygspoäng		Andel elever med högsko-lebehörighet (procent)		Andel elever med slutbetyg efter fyra år (procent)	
År	Kavelbrogymnasiet	Riket	Kavelbrogymnasiet	Riket	Kavelbrogymnasiet	Riket
BF	13,4	12,6	91	84	79	75
BP	12,3	12,4	95	91	90	84
EC	11,7	12,3	74	86	..	76
FP	12,1	11,6	100	84	83	73
HV	15,4	14,2	100	92	85	83
HR	12,6	12,8	92	86	84	75
TE	13,9	14,0	93	89	88	83

Källa: Skolverkets officiella statistik

Kommentar:

Eleverna som börjar vid Kavelbrogymnasiet har varierande meritvärden från årskurs 9. Å ena sidan finns det elever vid vissa program som vid intagningen läsåret 2007/08 hade mycket höga meritvärden, å andra sidan finns elever som togs in med 50 poäng. Av elevernas meritvärden kan förstås att eleverna har mycket olika förutsättningar att nå målen i läroplanen och kursplanerna.

I Skövde finns två kommunala gymnasieskolor varav Kavelbrogymnasiet samlar huvudsakligen yrkesförberedande utbildningar. Av skolans tio program är nio yrkesförberedande och endast ett studieförberedande. Skolans genomsnittliga betygspoäng ligger något under genomsnittligt betygspoäng för gymnasieskolor i riket. Detta förklaras bland annat av att skolan saknar sådana studieförberedande program där eleverna oftast har betydligt högre genomsnittliga meritvärden när de påbörjar utbildningen. Skolan visar bättre resultat än genomsnittet för riket när det gäller andelen elever som går ut skolan med högskolebehörighet och andelen elever som fått slutbetyg efter fyra år.

Vid en jämförelse med riket framkommer att genomsnittliga betygspoäng per program när eleverna slutar gymnasieskolan överlag är i nivå med riket. Andel elever med högskolebehörighet är dock påtagligt högre i nästan varje program än motsvarande värden för riket. När det gäller andel elever med slutbetyg efter fyra år är Kavelbrogymnasiets program i nivå med eller högre än motsvarande värde för riket.

En närmare granskning av betygsresultat för programmen visar att Elprogrammet har ett lägre resultat än riket när det gäller såväl genomsnittlig betygspoäng som andel elever med högskolebehörighet.

Vid Kavelbrogymnasiet liksom i riket har flickorna signifikant bättre studieresultat än pojkarna vilket visar sig i statistiken när det gäller betygspoäng och andel med

högskolebehörighet. Skillnaden mellan pojkars och flickors resultat vid Kavelbrogymnasiet överensstämmer väl med det som redovisas för riket. Dock är skillnaden mellan flickor och pojkar för år 2007 betydligt större när det gäller andel elever med slutbetyg efter fyra år.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna fortlöpande följer upp resultaten så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav,
- om kunskapsutvecklingen för varje elev följs upp fortlöpande i samtliga ämnen,
- om lärarna informerar eleven fortlöpande om både utvecklingsbehov och framgångar i studierna,
- om varje elev, minst en gång per termin ges ett utvecklingssamtal som utgår från en individuell studieplan med uppgifter om elevens studieväg och om de val av kurser som eleven gjort.

Bedömning av området Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Enligt inspektörernas sammanvägda bedömning är området av god kvalitet då lärarna överlag följer upp kunskapsresultaten så att det är möjligt att med resultaten som grund kunna pröva sina undervisningsmål, arbetsformer och metoder. Information om elevens utvecklingsbehov och framgångar i studierna ges kontinuerligt i samband med undervisningen. Dessutom ges eleverna minst en gång per termin ett utvecklingssamtal där den individuella studieplanen är grund och även särskilda frågeställningar som samtliga elever besvarar i förväg. Utvecklingssamtalet dokumenteras i en utvecklingsplan för eleven.

1.3 Bedömning och betygssättning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna gör en allsidig bedömning av elevens kunskaper och därvid beaktar hela kursen,
- om lärarna använder resultaten från de nationella kursproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning,
- om lärarna vid bedömning och betygssättning utgår från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna,

8 (19)

- om lärarna vid betygssättningen utnyttjar all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till kraven i kursplanen,
- om betyg sätts enligt författningarnas krav,
- om betygskatalog förs enligt bestämmelserna.

Bedömning av området Bedömning och betygssättning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Enligt inspektörernas sammanvägda bedömning är området av god kvalitet trots att skolan behöver förbättra sina rutiner vid förandet av betygskatalog. Det är inspektörernas uppfattning att lärarna vid skolan gör en allsidig bedömning av varje elevs kunskaper och utgår från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna. Vidare använder de nationellt fastställda prov som ett hjälpmedel för att betygssättningen ska bli likvärdig. Dock behöver skolan förbättra sina rutiner för att säkerställa en rättvis och likvärdig betygssättning. Inom bedömningsområdet finns följande förbättringsbehov:

Utgångspunkt vid bedömning och betygssättning

Enligt Skolverkets allmänna råd om det lokala arbetet med tillämpningen av nationella mål och betygskriterier (SKOLFS 2004:23) är det viktigt att det förs diskussioner om de lokala tolkningarna av kursplaner och betygskriterier mellan lärare i olika program, årskurser och skolor, både för att inspirera och lära för varandra och för att skapa likvärdiga förutsättningar för undervisningen och bedömningen av elever i skolan och i olika skolor. Rektor ansvarar för att sådana diskussioner kommer till stånd.

Lärarna vid Kavelbrogymnasiet använder på ett systematiskt sätt nationellt fastställda prov som ett hjälpmedel för att betygssättningen ska bli likvärdig. Dock visar intervjuer och dokumentstudier att det i skolan inte görs övergripande analyser av resultat på nationella prov jämfört med betygsresultat. Lärare i kärnämnen och karaktärsämnen diskuterar och samarbetar i betygs- och bedömningsfrågor. Det finns exempel på ämnen där alla lärarna samverkar aktivt för att kvalitetssäkra betygssättningen men det finns också exempel på ämnen där lärarna inte arbetar lika systematiskt med bedömningsfrågan. Många av lärarna inom karaktärsämnena har ingen eller bara någon kollega i samma ämne inom verksamheten och kan därför inte samverka på samma sätt kring bedömning och betygssättning i sina kurser inom ämnet. Detta ställer krav på att kvalitetssäkring av betygssättningen sker på andra sätt vilket i särskilt hög grad gäller kurser och ämnen där inga nationella prov finns. Dock förekommer inget samarbete om bedömning och betygssättning mellan de båda gymnasieskolorna i Skövde. Kavelbrogymnasiet har heller inget samarbete i regionen med andra gymnasieskolor som har samma program.

De diskussioner som förs mellan lärare i olika ämnen på den egna skolan är enligt inspektörerna inte tillräckliga för att säkerställa att bedömningar och betygssättningar på Kavelbrogymnasiet är rättvisa och likvärdiga med andra gymnasieskolors bedömningar och betygssättningar.

Inspektörerna bedömer att skolan bör förbättra sina rutiner för att säkerställa en rättvis och likvärdig betygssättning.

Betygskatalog

Enligt gymnasieförordningen ska betygen för samtliga elever föras i en betygskatalog. Betygskatalogen ska utgöra den officiella dokumentationen över de betyg som har satts. Rektorn ansvarar för att betygskatalogen förs.

Inspektionen visar att det finns brister vid förandet av betygskatalog vid skolan. Lärare rapporterar in betygsresultat direkt via dator. Betygskatalogerna ska sedan efter utskrift signeras. Endast ett begränsat antal av skolans lärare signerar och skriver under betygskatalogen. Betygskatalogerna förs inte löpande under terminerna utan endast i samband med läsårssluten.

Inspektörerna bedömer att Kavelbrogymnasiet måste se till att betygskatalogen förs på ett rättssäkert sätt. Se vidare skolverkets föreskrifter om betygskatalog för gymnasieskolan (SKOLFS 2007:42).

1.4 Genomförande av utbildningen

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om läroplanens mål, programmålen och kursplanernas mål anger inriktningen för skolans utbildning,
- om organisation och arbetssätt ger utrymme för olika kunskapsformer,
- om alla elever har inflytande över hur deras utbildning utformas och ges möjlighet att kunna påverka, vara delaktiga och ta ansvar,
- om skolan strävar mot att varje elev utvecklar en insikt om sitt eget sätt att lära och en förmåga att utvärdera sitt eget lärande,
- om undervisningen är saklig och allsidig,
- om de som arbetar i skolan samverkar för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande,
- om samverkan sker mellan skolan och det omgivande samhället,
- om varje elev har en individuell studieplan.

Bedömning av området Genomförande av utbildningen:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Enligt inspektörernas sammanvägda bedömning är området av god kvalitet då skolan bland annat bedriver ett aktivt och väl fungerande arbete för att samverka med arbetslivet. Vid utvecklingssamtalen följer skolan upp varje elevs utbildning genom den individuella studieplanen och en särskild utvecklingsplan. Kunskapssynen och synen på lärandet i skolan speglar huvudsakligen dem som uttrycks i läroplanen och inspektörerna ser flera bra exempel där lärarna samarbetar ämnesövergripande för att färga in ämnen och också ge eleverna överblick och sammanhang. Beroende på program, lärare och ämne finns det dock skillnader i elevernas kunskap om såväl läroplanens som programmets och kursplanernas mål. När eleverna inte har kunskap om målen för utbildningen är det svårt för dem att utöva ett verkligt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen. Vid Kavelbrogymnasiet finns i huvudsak väl fungerande klassråd och programråd men inget fungerande elevråd eller motsvarande. Inom bedömningsområdet finns följande förbättringsbehov:

Demokratiska arbetsformer och elevinflytande

Enligt skollagen ska eleverna ha inflytande över hur deras utbildning utformas. Enligt läroplanen ska läraren se till att alla elever oberoende av social bakgrund och oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder får ett verkligt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen. Elevernas möjligheter att utöva inflytande på undervisningen och att ta ansvar för sina studieresultat förutsätter att skolan klargör utbildningens mål, innehåll och arbetsformer, liksom vilka rättigheter och skyldigheter eleverna har.

Enligt intervjuer med elever och lärare finns vid Kavelbrogymnasiet i huvudsak väl fungerande klassråd och programråd. Eleverna som inspektörerna talar med säger att de flesta frågor som intresserar dem kan avhandlas i dessa forum. Däremot finns inget fungerande elevråd eller motsvarande för skolan och utöver skolkonferensen inte heller ett fungerande samråd som avser skolan som helhet. Rektorerna är medvetna om denna brist och har aktivt arbetat för att få till stånd ett elevråd med vilket man kan ha ett fungerande samrådsarbete. Detta har dock inte lyckats.

Intervjuer och lektionsbesök visar att de flesta eleverna har kunskap om mål att uppnå i de kurser de studerar men att det i viss mån varierar mellan ämne och program. Däremot är elevernas kunskap om såväl läroplanens som programmets mål nästan obefintlig. Inspektionen visar också att det är ovanligt att lärarna utnyttjar elevernas kunskaper om kursplanemålen för att med den kunskapen som utgångspunkt ge eleverna delaktighet i och inflytande över planeringen av undervisningen. Verksamhetsbesök och intervjuer med elever visar att eleverna vanligtvis inte har och inte heller efterfrågar verkligt inflytande över lärandet eller hur undervisningen

läggs upp.

När elever och lärare inte i varje program och kurs gör en gemensam tolkning av målen i läroplanen, kursplanernas mål och programmål är det svårt för eleverna att utöva ett verkligt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen.

Inspektörerna bedömer därför att skolan bättre bör arbeta för att öka elevernas kännedom om de nationella målen för utbildningen och för att öka elevernas ansvar och inflytande över sin utbildning och sin skola.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om undervisningen anpassas till den enskilde elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande,
- om särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet,
- om det vid behov av särskilda stödåtgärder alltid utarbetas åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav,
- om skolans individuella program först och främst förbereder eleven för studier på ett nationellt eller specialutformat program.

Bedömning av området Anpassning av verksamheten till elevernas behov:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Enligt inspektörernas sammanvägda bedömning är området av god kvalitet då skolan har i huvudsak väl fungerande rutiner för att identifiera och ge särskilt stöd till elever som är i behov av sådant. Rutinerna är väl förankrade hos skolans personal. Vidare utgår i de flesta fall undervisningen från elevers olika behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande men det finns variationer utifrån program, lärare och ämne. Elever som är i behov av särskilda stödinsatser har också åtgärdsprogram. Åtgärdsprogrammen varierar dock i form och kvalitet och skolan måste säkerställa att de svarar upp mot författningarnas krav. Inom bedömningsområdet finns följande brist:

Åtgärdsprogram

Enligt gymnasieförordningen ska rektorn se till att en elevs behov av särskilda stödåtgärder utreds. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd, ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Vid Kavelbrogymnasiet finns arbetsgång och rutiner för upprättande av åtgärdsprogram. Av intervjuer och dokumentstudier framgår att elever som är i behov av

särskilda stödinsatser också har åtgärdsprogram. Inspektörerna konstaterar dock att det finns stora variationer i åtgärdsprogrammets form och kvalitet. Flera av de åtgärdsprogram som inspektörerna tagit del av innehåller en beskrivning av elevens problem men inte av elevens behov. I några av åtgärdsprogrammen läggs ett mycket stort ansvar på eleven medan de åtgärder skolan ansvarar för är mera översiktligt beskrivna i programmet. Vidare finns det åtgärdsprogram där det inte tydligt framgår när och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas och det finns också åtgärdsprogram där det inte har noterats vem i skolan som ansvarar för de åtgärder som beskrivs.

Inspektörerna bedömer att det finns åtgärdsprogram som inte uppfyller gymnasieförordningens krav. Se vidare i Skolverkets allmänna råd och kommentarer för arbetet med åtgärdsprogram.

2 NORMER OCH VÄRDEN

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan utgör en trygg miljö,
- om skolan har en studiemiljö som är inriktad på lärande och ger stöd åt att utveckla kunskaper,
- om skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete,
- om skolan har ordningsregler som är utarbetade i samverkan med personal och elever,
- om skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna och dess mål och åtgärder är synliga i det dagliga arbetet.

Bedömning av området Normer och värden i studiemiljö och samvaro:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Enligt inspektörernas sammanvägda bedömning är området av god kvalitet då det vid Kavelbrogymnasiet råder ett öppet och vänligt klimat såväl elever emellan som mellan elever och lärare. Mobbning eller annan kränkande behandling är ovanligt vid skolan enligt elever, lärare och rektorer. Lektionsbesök visar att eleverna har arbetsro och är engagerade i sitt skolarbete. Kavelbrogymnasiet bedriver ett arbete för att främja människors lika värde och att förebygga och förhindra trakasserier

och annan kränkande behandling. Värdegrundsarbetet för hela skolan är ännu inte planlagt och systematiskt men det pågår ett arbete för att så ska bli fallet. Skolans likabehandlingsplan är väl känd och förankrad hos såväl skolledning, lärare, elever som övrig personal men innehållet uppfyller inte till fullo lagens krav på en sådan plan. Inom bedömningsområdet finns följande brist:

Likabehandlingsplan

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever råder det ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Lagens ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling.

Huvudmannen ska enligt lagen bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje verksamhet. I det målinriktade arbetet ingår även att vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling liksom att vid behov utreda omständigheterna och i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar.

I likabehandlingsplanen ska åtgärder redovisas och den ska ses över och följas upp varje år. Likabehandlingsplanen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna och den ska utgå från en kartläggning av den egna verksamheten.

Intervjuer och dokumentstudier visar att Kavelbrogymnasiet bedriver ett arbete för att främja människors lika värde och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Exempelvis genomförde skolan några veckor innan inspektörernas besök en dag mot främlingsfientlighet. Dock uppfattar inspektörerna att skolans pågående värdegrundsarbete inte återspeglas i den likabehandlingsplan som skolan arbetat fram. En av lärarna redovisar ett utvecklingsarbete som pågår vid skolan under rubriken ”Vi är olika – Vilken styrka” och som syftar till att utveckla ett program med värderingsövningar kring frågor om kränkningar och gränsdragningar för alla elever. Utvecklingsarbetet bedrivs nu på tre av skolans program. Av intervjuer med elever och personal får inspektörerna uppfattningen att värdegrundsarbetet för hela skolan inte är planlagt och systematiskt men att det pågår ett arbete för att så ska bli fallet.

Skolans likabehandlingsplan kan inte till fullo anses motsvara en sådan likabehandlingsplan som lagen kräver då den exempelvis inte tydligt och konkret och utifrån en kartläggning av skolans behov anger vilka insatser som behövs under det kommande året för att främja likabehandling och för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling. Inspektörerna vill dock framhålla framtagandet av skolans likabehandlingsplan som väl fungerande. Planen är känd och förankrad hos såväl skolledning, lärare, elever och övrig personal men borde bättre kunna utnyttjas för att planlägga det främjande och förebyggande värdegrundsarbetet.

Inspektörerna bedömer att skolans likabehandlingsplan inte motsvarar de krav som ställs på en sådan plan. Se vidare i Skolverkets allmänna råd och kommentarer för arbetet med att främja likabehandling.

3 LEDNING OCH KVALITETSARBETE

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan tar emot elever enligt bestämmelserna,
- om varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar och den erbjudna undervisningstiden kan redovisas,
- om skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna,
- om skolans specialutformade program uppfyller författningarnas krav,
- om skolans lokala kurser uppfyller författningarnas krav,
- om skolans lokala inriktningar uppfyller författningarnas krav,
- om skolan erbjuder studie- och yrkesorientering,
- om de läromedel som används håller god kvalitet,
- om utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag för vissa hjälpmedel eller enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna.

Bedömning av området Tillgång till likvärdig utbildning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Enligt inspektörernas sammanvägda bedömning är området av mindre god kvalitet då skolan inte följer de bestämmelser som finns när det gäller att erbjuda valbara kurser och elevernas möjligheter att göra individuella val i utbildningen. Vidare finns det vid skolan utbildningar som omfattar mer än 2 500 poäng. Dock finner inspektörerna att skolan kan visa att eleverna erbjuds den garanterade undervisningstiden och att eleverna har god tillgång till studie- och yrkesorientering. De läromedel som används håller god kvalitet och eleverna har tillgång till fungerande

bibliotek och datorer. Inom bedömningsområdet finns följande brister:

Valmöjligheter

Enligt skollagen beräknas omfattningen av studierna på nationella och specialutformade program med gymnasiepoäng. Vissa bestämmelser om utbildningens omfattning på de nationella och specialutformade programmen (poängplan) framgår av bilaga 2 till skollagen. Utbildningen vid sådana program omfattar 2 500 poäng. Enligt gymnasieförordningen kallas den undervisning och den verksamhet som ska förekomma för en elev vid genomgång av ett program för fullständigt program. En fullständig gymnasieutbildning på ett nationellt eller specialutformat program består av 2 500 poäng.

Dokumentstudier och intervjuer med lärare och rektorer visar att det vid Kavelbrogymnasiet finns en utbildning som för eleverna omfattar mer än 2 500 poäng för ett fullständigt program. Enligt skolans poängplan för Fordonsprogrammet med inriktningen transport omfattar utbildningen 2 750 poäng vilket inte är förenligt med gällande bestämmelser.

Inspektörerna bedömer att fordonsprogrammet med den nationella inriktningen transport omfattar mer än 2 500 poäng.

I Skolverkets föreskrifter och allmänna råd om kurser i gymnasieskolans nationella program (SKOLFS 2000:1) anges i varje nationellt program vilka karaktärsämneskurser som är gemensamma i programmet och vilka kurser som är gemensamma i respektive inriktning. Därvid framgår även vilket utrymme för valbara kurser som ska finnas i respektive program och inriktning. Enligt gymnasieförordningen beslutar styrelsen för utbildningen om vilka valbara kurser som ska erbjudas inom respektive nationellt program. Erbjudandet ska omfatta ett allsidigt urval av kurser som tillsammans kan ge en breddning och en fördjupning av elevernas kunskaper.

De poängplaner som inspektörerna fått av skolan visar också att det i stort sett i samtliga nationella program och inriktningar erbjuds valbara kurser i en utsträckning som inte uppfyller bestämmelsernas krav. Exempelvis erbjuds eleverna i Energiförordningen inriktning VVS och kylteknik (nationell inriktning) 250 poäng valbara kurser. Enligt SKOLFS 2000:1 ska det vara 650 poäng. Istället finns i poängplanen något som skolan kallar ”skolans val” och som är kurser som skolan valt att göra obligatoriska i programmet. Ett annat exempel är Elprogrammet inriktning Automation (nationell inriktning) där eleverna erbjuds totalt 300 poäng för valbara kurser och individuellt val där det enligt SKOLFS 2000:1 ska vara 650 poäng valbara kurser och 300 poäng individuella val. Även på Elprogrammet finns ”skolans val” där skolan gjort kurser motsvarande 650 poäng obligatoriska i utbildningen.

Inspektörerna bedömer att skolan måste se över poängplanerna så att man för samtliga utbildningar erbjuder eleverna det utrymme för valbara kurser som anges i författningarna.

Enligt bilaga 2 till skollagen ska eleverna kunna göra individuella val motsvarande 300 poäng i samtliga nationella och specialutformade program. Enligt gymnasieförordningen ska eleverna som individuellt val erbjudas varje kurs som förekommer på ett nationellt program i kommunen. Även modersmål och svenska som andraspråk kan förekomma som individuellt val.

I de poängplaner som inspektörerna fått av skolan anges omfattningen av individuella val för respektive program och inriktning. Inspektörerna kan konstatera att det finns flera program och inriktningar där eleverna inte erbjuds individuella val motsvarande 300 poäng. Exempelvis har Byggprogrammet inriktning golv (lokal inriktning) individuella val motsvarande 200 poäng, Energiprogrammet med inriktning VVS och kylteknik (nationell inriktning) 50 poäng och Elprogrammets samtliga nationella inriktningar har ett utrymme för valbara kurser och individuella val som tillsammans omfattar 300 poäng. Av dokument och samtal med elever samt studie- och yrkesvägledare som arbetar med elevernas individuella val framgår att eleverna vid Kavelbrogymnasiet inte alltid förstått skillnaden mellan valbara kurser och individuella val vilket inspektörerna finner anmärkningsvärt. Det visar sig också att det är få elever som väljer kurser utanför det egna programmets karaktär.

Inspektörerna bedömer att skolan måste se över poängplanerna och se till att eleverna i samtliga nationella och specialutformade program erbjuds individuella val omfattande 300 poäng.

3.2 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolans lärare har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver,
- om skolans pedagogiska personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen,
- om skolans pedagogiska personal får den kompetensutveckling som krävs för att kunna utföra sina arbetsuppgifter på ett professionellt sätt,
- om rektor genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt.

Bedömning av området Personalens utbildning och kompetensutveckling:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörernas sammanvägda bedömning är att området är av god kvalitet. Rektorerna är väl förtrogna med verksamheten och har utbildning och den insikt som krävs för uppgiften. Lärarna är huvudsakligen utbildade och skolan arbetar för att lärare utan föreskriven utbildning ska få sådan. Dock bör skolan se över hur man använder befintliga lärare och öka sina ansträngningar att rekrytera nya lärare så att eleverna i högre utsträckning får tillgång till lärare som är utbildade för den undervisning de bedriver. Inom bedömningsområdet finns följande förbättringsområde:

Lärarnas utbildning

Enligt skollagen är kommunen skyldig att för undervisningen använda lärare, för-

skollärare eller fritidspedagoger som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak ska bedriva.

Av skolans drygt hundra lärare är det omkring tio som saknar lärarutbildning. Av dessa är det dock några som genomgår lärarutbildning. Rektorerna pekar på att det beroende på bristande tillgång finns svårigheter i att rekrytera utbildade lärare inom vissa yrkesområden. I den förteckning över skolans lärare, deras utbildning och i vilka ämnen de undervisar som skolan lämnat kan man se att det också är relativt vanligt förekommande att lärare undervisar i ämnen som de inte har ämnesutbildning för.

Inspektörerna bedömer att skolan bör se över hur man använder befintliga lärare och öka sina ansträngningar att rekrytera nya lärare så att eleverna i högre utsträckning får tillgång till lärare som är utbildade för den undervisning de bedriver.

3.3 Rektors ansvar

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om rektor håller sig förtrogen med det dagliga arbetet,
- om rektor som pedagogisk ledare tar det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen,
- om rektorn tar ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen,
- om rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Bedömning av området Rektors ansvar:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Inspektörernas sammanvägda bedömning är att området är av mindre god kvalitet trots att rektorerna vid Kavelbrogymnasiet är väl förtrogna med verksamheten och har utbildning och den insikt som krävs för uppgiften. Rektorerna måste dock ta ansvar för att skolans samlade resultat följs upp och utvärderas. Inspektionen visar att det finns flera förbättringsområden där rektorernas ledning av den pedagogiska verksamheten blir avgörande för hur skolan kommer att utvecklas. Inom bedömningsområdet finns följande brist:

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering av skolans resultat

Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de riksgiltiga målen.

I kvalitetsredovisningen för år 2007 redovisas övergripande kunskapsresultat för skolan för varje program i form av andelen elever som fått minst betyget godkänt i slutbetyg i samtliga kurser samt andelen godkända kursbetyg. Skolan redovisar också andra resultat i form av andelen elever som avslutat utbildningen inom tre år. Sko-

lan visar också exempel på att vissa av skolans resultat följs upp. Dock redovisar inte skolan, i kvalitetsredovisningen eller på annat sätt, en samlad bild av elevernas kunskapsresultat. Inte heller sker utvärdering och analys av resultaten exempelvis mellan program och ämnen eller hur det går för respektive kvinnor och män samt elever med utländsk bakgrund och så vidare.

Inspektörerna bedömer att skolan inte gör en systematisk utvärdering av kunskapsresultaten vilket är rektorernas ansvar.

3.4 Kvalitetsarbete

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen,
- om kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen.

Bedömning av området Kvalitetsarbete:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörernas sammanvägda bedömning är att området är av god kvalitet då Kavelbrogymnasiet har ett kvalitetsarbete som inspektörerna i flera avseenden uppfattar som systematiskt och fungerande. Dock behöver skolan som tidigare beskrivits förbättra uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat. Kvalitetsredovisningen uppfyller förordningens krav men behöver förbättras när det gäller redovisning av kunskapsresultaten och genomförda utvärderingar och analyser som stöd för resonemang om åtgärder för förbättringar av måluppfyllelsen i verksamheten. Inom bedömningsområdet finns följande förbättringsområde:

Kvalitetsredovisning

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning ska arbetet med kvalitetsredovisning främja skolornas kvalitetsarbete och därigenom bidra till att förverkliga utbildningarnas nationella mål. Kvalitetsredovisningen syftar även till att ge information om verksamheten och dess måluppfyllelse. Vidare ska kvalitetsredovisningen innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse.

Intervjuer och dokumentstudier visar att det vid Kavelbrogymnasiet finns ett kvalitetsarbete där den lokala arbetsplanen, kvalitetsarbetet i programmen samt kvalitetsredovisningen bildar ett sammanhang. De åtgärder som skolan i kvalitetsredovisningen kommit fram till behöver vidtas för att förbättra måluppfyllelsen, blir

stommen i arbetsplanen för det kommande året och är det som redovisas genom resultat och analys i kvalitetsredovisningen nästkommande år. Som tidigare nämnts bedömer inspektörerna att Kavelbrogymnasiet behöver arbeta för att utveckla uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat.

Skolan redovisar i kvalitetsredovisningen vissa utbildningsresultat som andel elever som fått minst betyget Godkänd i samtliga kurser, andel elever som inom tre år slutfört ett fullständigt program och andelen godkända kursbetyg på respektive program. Det saknas dock uppgifter för att kvalitetsredovisningen ska ge en samlad bild av skolans kunskapsresultat. Exempelvis saknas uppgifter om andelen elever med högskolebehörighet och elevernas genomsnittliga betygspoäng totalt och för respektive program. Vidare saknas uppgifter om resultat vid nationella prov.

Varje program vid skolan upprättar en egen kvalitetsredovisning som enligt rektorer och lärare bland annat innehåller en uppföljning av kunskapsresultaten på programnivå. Inspektörerna vill påpeka vikten av att också analyser görs i ett perspektiv där program och elevgrupper kan jämföras och att i det sammanhanget kopplingen mellan programmens och skolans kvalitetsredovisningar stärks. Inspektörerna förutsätter att även gymnasiesärskolans kvalitetsredovisning fortsättningsvis innefattas i Kavelbrogymnasiets kvalitetsredovisning.

Inspektörerna vill i sammanhanget också framhålla att skolan överlag bättre bör genomföra utvärderingar och analyser som stöd för resonemang om åtgärder för förbättringar av måluppfyllelsen i verksamheten.

Inspektörerna bedömer att skolan bör förbättra arbetet med kvalitetsredovisningen.

Datum Ort

2008-12-11 Göteborg

Mats Lindström

Mats Löwing

Birgit Persson